

ภาวะผู้นำด้านวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัลและแนวทางการพัฒนาตามหลัก
ภาวนา 4 กลุ่มโรงเรียนสว่างสูงกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์
ACADEMIC LEADERSHIP OF ADMINISTRATORS IN DIGITAL AGE AND DEVELOPMENT
GUIDELINES BASED ON BHAVANA 4 OF SAWANG SUNG KRASANG SCHOOL GROUP
IN BURIRAM PROVINCE

สมยศ ชูยจันทิก

Somyot Sujyantuk

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkomrajavidyalaya University

Email: suyjantuksomyot @gmail.com

Received : June15, 2025;

Revised : August14, 2024;

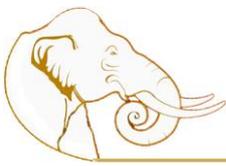
Accepted : August15, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็น เปรียบเทียบความต้องการจำเป็นจำแนกตามเพศ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา และ เสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำด้านวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัลตามหลักภาวนา 4 ในกลุ่มโรงเรียนสว่างสูงกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี ระหว่าง การวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูโรงเรียนในกลุ่มสว่างสูงกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 111 คน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงผสมผสานเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ความถี่ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าสมมุติฐาน ใช้สถิติ ค่า t-test และ ค่า F-test ผลการวิจัยพบว่า

- 1) ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำด้านวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัลในกลุ่มโรงเรียนสว่างสูงกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ มีดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นลำดับแรกรองลงมาคือด้านการจัดการบริหารจัดการ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ และด้านการนิเทศ
- 2) การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัล ในกลุ่มโรงเรียนสว่างสูงกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อจำแนกตามขนาดสถานศึกษา ในภาพรวมมีความแตกต่างกันทางสถิติที่ .05
- 3) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำด้านวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัลตามหลักภาวนา 4 ในกลุ่มโรงเรียนสว่างสูงกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่ามี 4 ด้าน รวม จำนวน 9 แนวทาง ประกอบด้วย 1 ด้านการวางแผนงานวิชาการ จำนวน 2 แนวทาง 2 ด้านการบริหารจัดการ จำนวน 2 แนวทาง 3 ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ จำนวน 2 แนวทาง และ 4 ด้านการนิเทศ จำนวน 3 แนวทาง โดยแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำด้านวิชาการของผู้บริหาร ทั้ง 4 ด้าน สามารถประยุกต์เข้ากับหลักภาวนา 4 ได้

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ; การบริหารในยุคดิจิทัล; หลักภาวนา4

Abstract

The purpose of this research is to study the essential needs. Compare needs and needs classified by gender. Work experience and size of educational institutions and propose guidelines for developing academic leadership of administrators in the digital era according to the principles of Phawana 4 in the Sawang Sung Krasang School Group Buriram Province. A mixed-methods research approach, combining quantitative and qualitative research, was used. The sample group included 111 school directors and teachers from schools in the Sawang Sung Krasang School Group, Buriram Province. Tools used to collect data included questionnaires and interview forms. Statistics used in data analysis include percentage, frequency, mean, and standard deviation, and hypothesis testing using t-test and F-test statistics.

The research results found that:

1) The necessary need for developing academic leadership of administrators in the digital era in the Sawang Sung Krasang School Group, Buriram Province, has a priority index of the first essential needs. The second is the management aspect, promoting the academic atmosphere, and supervision, which have a priority index value of the last essential need.

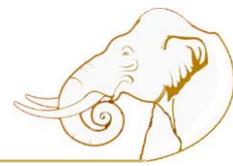
2) A comparison of academic leadership of executives in the digital age in the Sawang Sung Krasang School Group, Buriram Province, when classified by educational institution size, shows a statistically significant difference at the .05 level.

3) Guidelines for developing academic leadership of administrators in the digital age according to the four principles in the Sawang Sung Krasang School Group, Buriram Province, found that there were 4 areas and a total of 9 approaches, consisting of 2 approaches in academic planning, 2 in management, 2 in academic atmosphere promotion, and 3 in supervision. The development approach to academic leadership of administrators in all 4 areas can be applied to the 4 principles of meditation.

Keyword : Leadership; Management in the digital age; Principles of prayer 4

บทนำ

สิ่งที่สำคัญที่สุดในการจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัล คือ ครูผู้สอนโดยครุควรได้รับการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมีความสามารถในการสร้างสรรค์รวมทั้งเป็นผู้แนะนำที่ดีให้แก่ ผู้เรียนทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอนที่นอกจากจะสอนเนื้อหาวิชาการจากรูปแบบการใช้ตำรา เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ทางทฤษฎีและวิชาการ ควรแนะนำวิธีการเข้าถึงข้อมูลความรู้เพื่อให้ ผู้เรียนสามารถค้นคว้าด้วยตัวเองได้ตลอดเวลาเพื่อสามารถประยุกต์การจัดการเรียนการสอนตามการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และ เพิ่มขีดความสามารถในการแสวงหาข้อมูลความรู้ได้อย่างรวดเร็ว เนื่องจากปัจจุบันผู้เรียนทุกคนสามารถเข้าถึงความรู้ได้แต่ประเด็นสำคัญคือ การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างครูกับผู้เรียนหรือ ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน ตัวอย่างเช่น ครูอาจสอนทฤษฎีอย่างเข้มข้นภายในเวลา 1 ชั่วโมงโดยให้ผู้เรียนไป ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมในประเด็นที่ผู้เรียนสนใจ เพื่อนำมาแลกเปลี่ยน เรียนรู้ร่วมกันภายใน

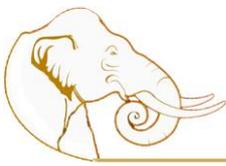
ห้องเรียน โดยการ ค้นคว้าหาความรู้ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตผ่านเว็บไซต์ ที่เป็นเครื่องมือในการ ค้นคว้าหาความรู้ เช่น Google Yahoo เป็นต้น (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2561) การพัฒนาประเทศให้ก้าวทัน ต่อการเปลี่ยนแปลงนั้น ต้องอาศัยการจัดการศึกษาที่มี คุณภาพ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาจะเด่นชัดเมื่อ การบริหารงานวิชาการนั้นประสบความสำเร็จ การบริหารงานวิชาการจึงนับว่าเป็นงานหลักหรือเป็นหัวใจของ การบริหารสถานศึกษา การบริหารงาน วิชาการมีบทบาทสูงสุด ต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการ บริหารการศึกษา และในยุคดิจิทัลมี ความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีการใช้ ICT/เทคโนโลยี ใน ชีวิตประจำวันมากขึ้น ดังนั้นผู้บริหาร สถานศึกษาจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล เนื่องจาก การบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้อง กับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาโดยเฉพาะ เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนา คุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา ในการพัฒนาองค์กรให้ประสบความสำเร็จ ผู้บริหารโรงเรียน เป็นผู้ที่ มีบทบาทสำคัญต่อการปฏิบัติงานของครูเพื่อนำครูและผู้มีส่วน เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา พัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้ได้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรซึ่งการที่จะชี้แนะครูให้ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ บรรลุเป้าหมายได้นั้น ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล (กนกวรรณ สุภาราญ, 2567)

กลุ่มโรงเรียนสว่างสูงกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ได้รายงานข้อมูลผลการทดสอบ ผลการประเมิน ด้านด้านอ่านของผู้เรียน (Rt) วัดความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (NT) และผลการทดสอบทาง การศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในแผนปฏิบัติการ ประจำปี พ.ศ. 2564 พบว่า ผลการประเมิน คุณภาพผู้เรียน (RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในปีการศึกษา 2564 คะแนนเฉลี่ยลดลงเฉลี่ย 42.66 ผลการ ประเมิน คุณภาพผู้เรียน (NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2564 คะแนนเฉลี่ยรวมลดลงกว่าปี การศึกษา 2564 ทั้ง 2 ด้าน คิดเป็นร้อยละ 34.82 และผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2564 มีคะแนนเฉลี่ยรวมลดลงกว่า ปีการศึกษา 2564 ทุก กลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมเฉลี่ย 25.80

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการ ในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนสว่างสูงกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อนำผลของการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนา ภาวะผู้นำ ทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนสว่างสูงกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ อัน จะนำไปสู่การปรับปรุงการบริหาร การศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

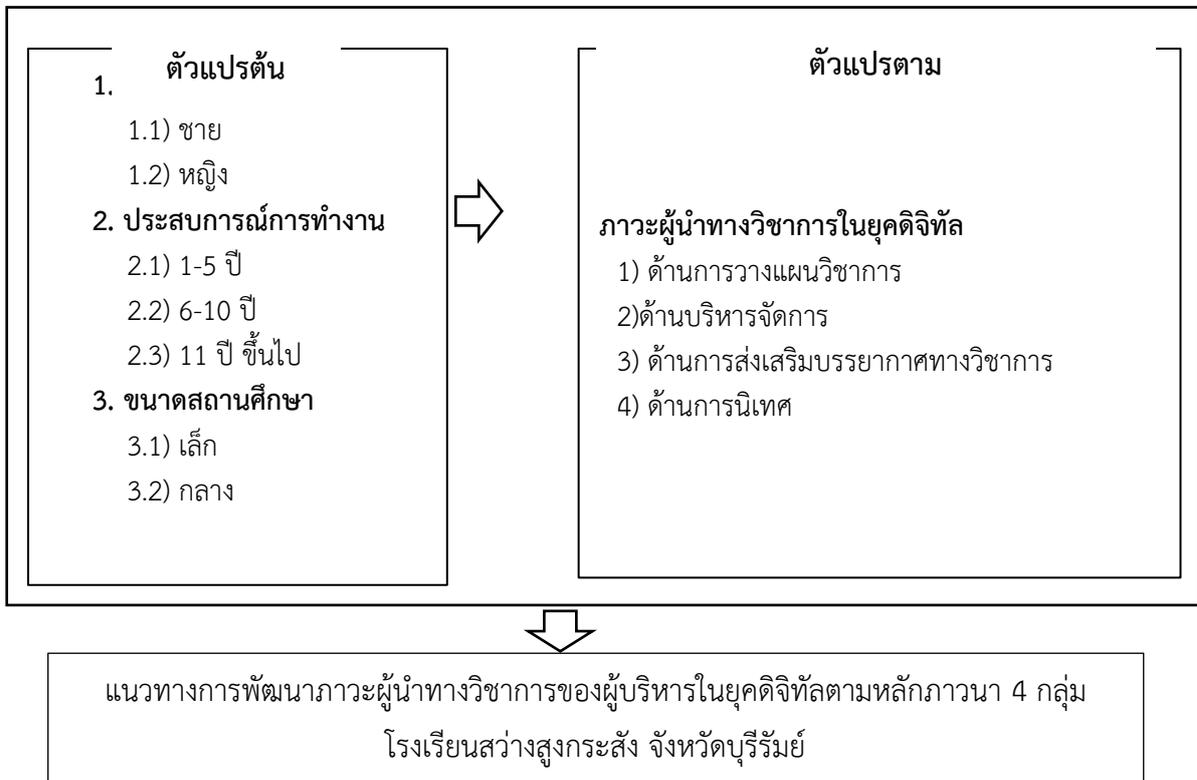
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำด้านวิชาการของผู้บริหาร ในยุคดิจิทัล ใน กลุ่มโรงเรียนสว่างสูงกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำด้านวิชาการของผู้บริหาร ในยุค ดิจิทัล ในกลุ่มโรงเรียนสว่างสูงกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์จำแนกตามเพศ ประสบการณ์การทำงาน และขนาด สถานศึกษา
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำด้านวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัล ตามหลักภาวะนา 4 ในกลุ่มโรงเรียนสว่างสูงกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัลและแนวทางการพัฒนาตามหลักทฤษฎี 4 กลุ่มโรงเรียนสว่างสูงกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ สรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพต่อไปนี้

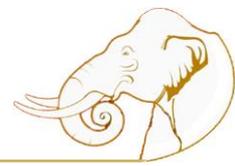
ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งหัวข้อตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำทางวิชาการ

ภาวะผู้นำทาง คือภาระงานของผู้บริหารเองหรือการมอบหมายงานให้ผู้อื่นปฏิบัติแทนเพื่อสนับสนุนการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนซึ่งประกอบด้วยภาระงานที่สำคัญด้านต่างๆ ดังนี้ กำหนดเป้าหมาย การดำเนินงานของโรงเรียนเตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในกระบวนการเรียนการสอนกำกับติดตามนิเทศครูเป็นคณะกรรมการอำนวยการหรือประสานงาน ส่งเสริมสัมพันธ์ภาพของ บุคลากร การบูรณาการของงานเพื่อให้การช่วยเหลือโดยตรงที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา นักเรียน การพัฒนาบุคลากร และการพัฒนาหลักสูตร (Glickman, 2001) ผู้บริหารถือเป็นแกนกลางของความพยายามในฐานะผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกลผู้จัดระเบียบองค์กร ผู้นำและผู้ประเมิน เพื่อเป็นการรับประกันความก้าวหน้าทางวิชาการของโรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้สูงขึ้น(Girvin, 2001)

2. หลักทฤษฎี 4

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) (2544) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาตามความหมายของพระพุทธศาสนาคือ ภาวนา หมายถึง การทำให้เป็นให้ดีขึ้น, การฝึกอบรมการพัฒนา ซึ่งมีการ พัฒนาอยู่ 4 ประเภทคือ กายภาวนา ศีลภาวนา จิตภาวนา และ ปัญญาภาวนา

ระเบียบวิธีวิจัย

1. การวิจัยเชิงปริมาณ โดยดำเนินการดังนี้

1) ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนและครู โรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนสว่างสูงกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์จำนวน 138 คน โดยแบ่งเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 12 คน และครูจำนวน 126 คน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนและครู โรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนสว่างสูงกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 111 คน โดยแบ่งเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 12 คน และครูจำนวน 99 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางการประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ตามสัดส่วน

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนสว่างสูงกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ จะใช้แบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ประกอบด้วย ตำแหน่งและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) ที่มีการตอบสนองคู่ (Dual Response Format)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนสว่างสูงกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

3) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับที่ได้จากการสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยมีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

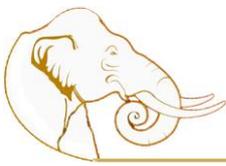
(1) นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique)

(2) นำผลการวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหา และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(3) พิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(4) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ

(5) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการจำเป็น โดยใช้ดัชนีความต้องการจำเป็น หรือ Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified}) ในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

(6) สรุปผลจากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัลตามหลักภาวะนา 4 กลุ่มโรงเรียนสว่างสูงกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยดำเนินการดังนี้

1) การวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์นี้ เป็นการตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลตามหลักภาวะนา4กลุ่มโรงเรียนสว่างสูงกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมีรายละเอียดดังนี้ คน โดยจะต้องมีคุณสมบัติดังนี้

(1) เป็นผู้มีความรู้ด้านพระพุทธศาสนาเป็นอย่างดี

(2) มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานอยู่ในตำแหน่งในกลุ่มบริหารสถานศึกษา ไม่น้อยกว่า 10 ปี

(3) ปัจจุบันต้องเป็นผู้ปฏิบัติงานในตำแหน่งในกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนสว่างสูงกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ไม่น้อยกว่า 5 ปี

2) ในการสัมภาษณ์ความคิดเห็นและวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัลตามหลักภาวะนา4กลุ่มโรงเรียนสว่างสูงกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะจงประกอบด้วยกลุ่มเป้าหมาย/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 7 รูป/คน

3) แบบสัมภาษณ์เพื่อหาวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลตามหลักภาวะนา4กลุ่มโรงเรียนสว่างสูงกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้การสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อคำถามในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลตามหลักภาวะนา4กลุ่มโรงเรียนสว่างสูงกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

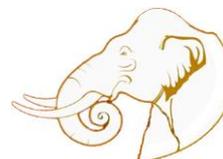
4) การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งมีรายละเอียดในการดำเนินการเก็บข้อมูลดังนี้

(1) ขอนหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยเขตสุรินทร์ เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 9 รูป/คน ในการให้คำสัมภาษณ์ตามข้อคำถามที่ได้สร้างขึ้น เพื่อหาวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลตามหลักภาวะนา4กลุ่มโรงเรียนสว่างสูงกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

(2) นำหนังสือขอความอนุเคราะห์พร้อมด้วยเอกสารแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลตามหลักภาวะนา4กลุ่มโรงเรียนสว่างสูงกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ส่งให้กับ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 7 รูป/คน พร้อมทั้งนัดหมายกำหนดการสัมภาษณ์

(3) ดำเนินการสัมภาษณ์ตามวันและเวลาที่นัดหมายผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 9 รูป/คน จากนั้นรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เพื่อให้ได้ข้อสรุป

(4) นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์และจัดบันทึกมาจำแนกประเด็นและเรียบเรียงประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

(5) นำข้อสรุปที่ผู้วิจัยได้สรุปจากการสัมภาษณ์ เสนอผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อรับรองความถูกต้องเชิงเนื้อหา

5) การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลตามหลักทฤษฎี 4 กลุ่มโรงเรียนสว่างสูงกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ จากแบบสัมภาษณ์ มีรายละเอียดต่อไปนี้

(1) นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique)

(2) นำผลการวิเคราะห์คำสัมภาษณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหา ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(3) พิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(4) สรุปผลวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลตามหลักทฤษฎี 4 กลุ่มโรงเรียนสว่างสูงกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

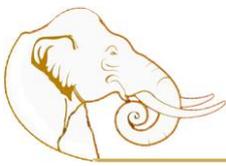
3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบค่าที (t-test) ค่าสถิติ F-test (One – way ANOVA) ทดสอบรายคู่ โดยใช้วิธี LSD และ ดัชนีความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index)

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำด้านวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัล ในกลุ่มโรงเรียนสว่างสูงกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นโดยรวม พบว่า ด้านการวางแผนงานวิชาการ มีดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นลำดับแรก ($\bar{X} = 4.61$, S.D = 0.54, $PNI_{Modified} = 0.13$) รองลงมาคือด้านการจัดการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 4.69$, S.D = 0.16, $PNI_{Modified} = 0.12$) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ($\bar{X} = 4.71$, S.D = 0.47, $PNI_{Modified} = 0.11$) และด้านการนิเทศ มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{X} = 4.74$, S.D = 0.44, $PNI_{Modified} = 0.09$) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำด้านวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัล ในกลุ่มโรงเรียนสว่างสูงกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามเพศ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัล ในกลุ่มโรงเรียนสว่างสูงกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า เพศ และ ขนาดสถานศึกษา ที่แตกต่างกันทำให้การเปรียบเทียบภาวะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัล ในกลุ่มโรงเรียนสว่างสูงกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ไม่แตกต่างกัน และ เมื่อจำแนกตาม ประสบการณ์ทำงาน ในภาพรวมมีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ขนาดสถานศึกษาที่ต่างกันทำให้ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัล ในกลุ่มโรงเรียนสว่างสูงกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ มีความแตกต่างกัน ($F = 1.61$, Sig=0.20) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนงานวิชาการ ($F = 1.08$, Sig=0.47) ด้านการบริหารจัดการ ($F = 1.58$, Sig=0.20) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ($F = 1.37$, Sig=0.25) และด้านการนิเทศ ($F = 1.37$, Sig=0.25) มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำด้านวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัล ตามหลักทฤษฎี 4 ในกลุ่มโรงเรียนสว่างสูงกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษาพบว่า

- ด้านการวางแผนงานวิชาการ โดยการส่งเสริมให้ผู้บริหารจัดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของครูในการพัฒนางานด้านวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับหลักธรรมจิตตภาวนาและจัดอบรมผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความเข้าใจและเพิ่มทักษะการคิดวิเคราะห์และมีความคิดสร้างสรรค์ในการบริหารงานวิชาการ และส่งเสริมให้ผู้บริหารพัฒนาตนเองในการเพิ่ม ซึ่งสอดคล้องกับหลักธรรม ศีลภาวนา

- ด้านการบริหารจัดการ โดยจัดหาสื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยีที่ทันสมัยสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวกและนำมาใช้งานอย่างจริงจัง และสอดคล้องกับหลักธรรม จิตตภาวนา สนับสนุนงบประมาณในการจัดหาสื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยีที่ทันสมัยสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวก และสอดคล้องกับหลักธรรม ปัญญาภาวนา

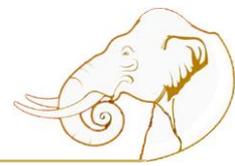
- ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ โดยการสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น ห้องสมุดห้องแนะแนว ระบบอินเทอร์เน็ต สื่อ และอุปกรณ์ต่าง ๆ สอดคล้องกับหลักธรรม จิตตภาวนา กำหนดวิสัยทัศน์และ แผนกลยุทธ์ในการสร้างพื้นที่การเรียนรู้และปรับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาทั้งหมด โดยการจัดหาและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ เหมาะสม สอดคล้องกับหลักธรรม กายภาวนา

- ด้านการนิเทศ โดยการส่งเสริมให้ผู้บริหารมีทักษะในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลความสำเร็จของการดำเนินงานตามเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจด้านวิชาการที่ทันสมัยโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม โดยการนิเทศ สอดคล้องกับหลักธรรม กายภาวนา นิเทศ กำกับติดตามผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ในการบริหารงานวิชาการ สอดคล้องกับหลักธรรม จิตตภาวนา นิเทศติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลความสำเร็จของการดำเนินงานตามเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจด้านวิชาการที่ทันสมัย สอดคล้องกับหลักธรรม จิตตภาวนา

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาวัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำด้านวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัลในกลุ่มโรงเรียนสว่างสูงกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ด้านการวางแผนงานวิชาการ มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นลำดับแรก รองลงมาคือด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ และด้านการนิเทศ มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นลำดับสุดท้าย ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นางสาว อัญชลี เรือนแก้ว (2560) ได้วิจัยเรื่อง “การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21 ของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริม การศึกษาเอกชน” ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21 รายด้านเรียงลำดับความสำคัญ ดังนี้ 1) ด้านการเตรียมการ 2) ด้านการใช้สื่อการจัด สภาพแวดล้อมและแหล่งการเรียนรู้ 3) ด้านการประเมินผล และ 4) ด้านการจัดการเรียนรู้ ส่วนด้าน ย่อย พบว่าครูมีความต้องการจำเป็นเรียงลำดับความสำคัญ ดังนี้ 1) การเตรียมตนเองในศตวรรษที่ 21 2) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) การออกแบบการเรียนรู้ 4) การใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา 5) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 6) การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่ง การเรียนรู้ และ 7) การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม

จากผลการศึกษาวัตถุประสงค์ที่ 2 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำด้านวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัลในกลุ่มโรงเรียนสว่างสูงกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

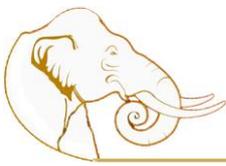
- จำแนกตามเพศ พบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัล ในกลุ่มโรงเรียนสว่างสูงกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อจำแนกตามเพศ ในภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **สมมาตร สุวรรณขำ (2565)** ได้วิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3” ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามเพศพบว่า โดยภาพรวมและรายด้านครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

- จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัล ในกลุ่มโรงเรียนสว่างสูงกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อจำแนกตามประสบการณ์การทำงานในภาพรวม มีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ปวีณา บุทธิจักร์ (2564)** ได้วิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21” ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 21 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

- จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า จากตารางพบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัล ในกลุ่มโรงเรียนสว่างสูงกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ในภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ปวีณา บุทธิจักร์ (2564)** ได้วิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21” ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 21 จำแนกตามขนาดของโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของโรงเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน การเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน การพัฒนานักเรียน การพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากร การนิเทศการศึกษา ไม่มีความแตกต่างกัน

จากผลการศึกษาวัตถุประสงค์ที่ 3 แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำด้านวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัลและแนวทางการพัฒนาตามหลักภาวะ 4 ในกลุ่มโรงเรียนสว่างสูงกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

- ด้านการวางแผนงานวิชาการส่งเสริมให้ผู้บริหารจัดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของครูในการพัฒนางานด้านวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับหลักธรรมจิตตภาวนาและจัดอบรมผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความเข้าใจและเพิ่มทักษะการคิดวิเคราะห์และมีความคิดสร้างสรรค์ในการบริหารงานวิชาการ และส่งเสริมให้ผู้บริหารพัฒนาตนเองในการเพิ่ม ซึ่งสอดคล้องกับหลักธรรม ศีลภาวนาซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระมหาอคม อตถเมธี (2565)** ได้วิจัยเรื่อง “การศึกษาภาวะผู้นำตามหลักพุทธยปานิคมสูตรของผู้บริหาร

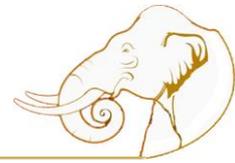

โรงเรียนพระปริยัติธรรม จังหวัดเลย” ผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักทฤษฎีปาณิกสูตรของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม จังหวัดเลย ด้าน จักขุมา ความเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ กว้างไกล เรียงลำดับได้คือ ผู้บริหารควรกำหนดทิศทางการศึกษาให้ชัดเจน ผู้บริหารควรกำหนดทิศทางการศึกษามาประยุกต์ใช้กับหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นแบบแผน และผู้บริหารควรกำหนดทิศทางการดำเนินงานอื่นมาปรับใช้

- ด้านการบริหารจัดการ โดยจัดหาสื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยีที่ทันสมัยสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวกและนำมาใช้งานอย่างจริงจัง และสอดคล้องกับหลักธรรม จิตตภาวนา สนับสนุนงบประมาณในการจัดหาสื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยีที่ทันสมัยสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวก และสอดคล้องกับหลักธรรม ปัญญาภาวนา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พรพิมล แก้วอ่อน (2564)** ได้วิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ตามหลักทฤษฎีปาณิกสูตรของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนฟ้าอุดม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3” ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารพัฒนาทักษะการสื่อสารได้ด้วยการหมั่นแสวงหาความรู้ใหม่ๆ เรียนรู้หลักการพูดและการใช้ภาษา หมั่นฝึกฝนพัฒนาทักษะในการพูดในโอกาสต่าง ๆ ต้องสื่อสารให้ทุกคนในองค์กรทราบนโยบายไปในทิศทางเดียวกัน สร้างความโปร่งใส และตรวจสอบได้ในข้อมูล ควรพัฒนาผู้บริหารให้มีความรู้ความเข้าใจด้านการสื่อสารมีความรู้ความเข้าใจในการสื่อสารที่แตกต่างของบุคคล

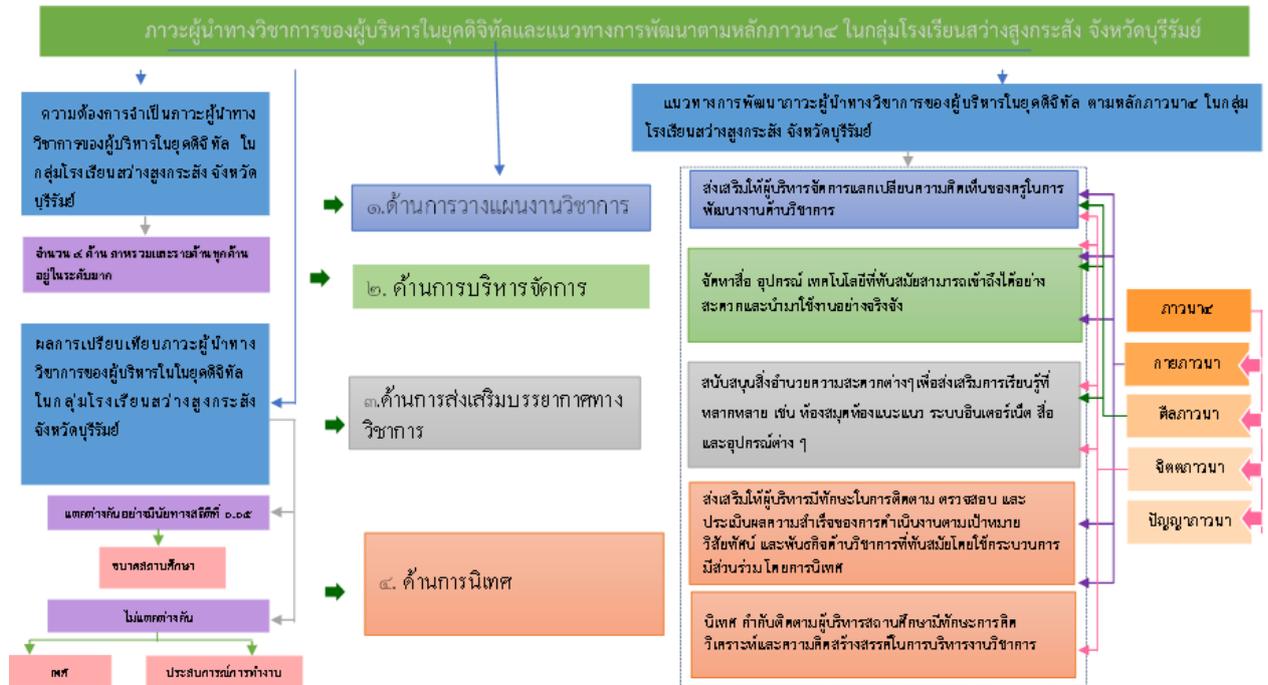
- ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ สนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น ห้องสมุดห้องแนะแนว ระบบอินเทอร์เน็ต สื่อ และอุปกรณ์ต่าง ๆ สอดคล้องกับหลักธรรม จิตตภาวนากำหนดวิสัยทัศน์และ แผนกลยุทธ์ในการสร้างพื้นที่การเรียนรู้และ ปรับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาทั้งหมด โดยการจัดหาและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม สอดคล้องกับหลักธรรม ภาวนา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **สิริฉัตร รัตนสุวรรณ และตรัยภูมิพันธ์ ตรีตรีศวรร (2565)** ได้วิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2” ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาองค์กร โดยลำดับแรกคือ ควรพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และพัฒนาความรู้กับบุคลากรเพื่อให้มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีให้เหมาะสมกับงานวิชาการ ตามลำดับ

- ด้านการนิเทศส่งเสริมให้ผู้บริหารมีทักษะในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลความสำเร็จของการดำเนินงานตามเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจด้านวิชาการที่ทันสมัยโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม โดยการนิเทศ สอดคล้องกับหลักธรรม ภาวนา นิเทศ กำกับติดตามผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ในการบริหารงานวิชาการ สอดคล้องกับหลักธรรม จิตตภาวนา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **รวิภา ศรีวัตร (2564)** ได้วิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2” ผลการวิจัยพบว่า ด้านการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์และสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน มี 3 วิธีการพัฒนา ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมระหว่างครูกับผู้บริหารและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายในและภายนอกสถานศึกษา ประกอบด้วย 1 กิจกรรม 1 วิธีปฏิบัติ 1 เครื่องมือ 2) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพของโรงเรียน (SWOT) ประกอบด้วย 1 กิจกรรม 1 วิธีปฏิบัติ 1 เครื่องมือ และ 3) จัดตั้งช่องทางการสื่อสาร และประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษา ประกอบด้วย 1 กิจกรรม 1 วิธีปฏิบัติ 1 เครื่องมือ

องค์ความรู้จากการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 และแนวทางพัฒนาตามหลักพรหมวิหาร 4 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 1 ผู้วิจัยขอเสนอกระบวนการของการวิจัย ดังนี้

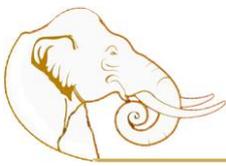

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ของการวิจัย

จากแผนภาพ พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัลและแนวทางการพัฒนาตามหลักภวานา 4 ในกลุ่มโรงเรียนสว่างสูงกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ มีองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ 1) ด้านการวางแผนงานวิชาการ 2) ด้านการบริหารจัดการ 3) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ 4) ด้านการนิเทศ ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำด้านวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัลในกลุ่มโรงเรียนสว่างสูงกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นโดยรวมพบว่า ด้านการวางแผนงานวิชาการ มีดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นลำดับแรก รองลงมาคือด้านการด้านการบริหารจัดการ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ และด้านการนิเทศ มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นลำดับสุดท้าย การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัลและแนวทางการพัฒนาตามหลักภวานา 4 ในกลุ่มโรงเรียนสว่างสูงกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อจำแนกตามเพศ และประสบการณ์การทำงานไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามขนาดสถานศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุป

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำด้านวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัลในกลุ่มโรงเรียนสว่างสูงกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ มีดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นลำดับแรก รองลงมาคือด้านการด้านการบริหารจัดการ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ และด้านการนิเทศ มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นลำดับสุดท้าย การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของ

ผู้บริหารในยุคดิจิทัล ในกลุ่มโรงเรียนสว่างสูงกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อจำแนกตามขนาดสถานศึกษา ในภาพรวมมีความแตกต่างกันทางสถิติที่ .05 แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำด้านวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัลตามหลักภานา 4 ในกลุ่มโรงเรียนสว่างสูงกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่ามี 4 ด้าน รวม จำนวน 9 แนวทาง ประกอบด้วย 1 ด้านการวางแผนงานวิชาการ จำนวน 2 แนวทาง 2 ด้านการบริหารจัดการ จำนวน 2 แนวทาง 3 ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ จำนวน 2 แนวทาง และ 4 ด้านการนิเทศ จำนวน 3 แนวทาง โดยแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำด้านวิชาการของผู้บริหาร ทั้ง 4 ด้าน สามารถประยุกต์เข้ากับหลักภานา 4 ได้

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัลและแนวทางการพัฒนาตามหลักภานา 4 กลุ่มโรงเรียนสว่างสูงกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ มีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

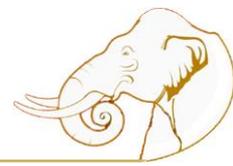
1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาตนเองให้มีภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล ด้วยวิธีการที่หลากหลายโดยอาศัยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย
2. ผู้บริหารควรประเมินผลการปฏิบัติงานด้านภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล ของตนเองโดยอาศัยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย
3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการพัฒนาแลกเปลี่ยนภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลระหว่างผู้บริหาร โดยอาศัยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล โดยประยุกต์ใช้กับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่หลากหลาย
2. ควรมีการศึกษากระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล โดยประยุกต์ใช้กับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่หลากหลาย
3. ควรมีการศึกษาวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลโดยประยุกต์ใช้กับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่หลากหลาย

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ สุภาราญ. (2567). *ทักษะครูกับการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ยุคใหม่*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: สืบค้นเมื่อ 4 มีนาคม 2567, จาก <https://www.educathai.com/knowledge/articles/382>.
- ปวีณา บุทธิจักร. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. *วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต). (2564). *พระธรรม (ฉบับเดิม)*. (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพมหานคร: ดวงแก้ว.
- พระมหาอาคม อุตตเมธี และพระมหาจักรพล สิริธโร, (2565). การศึกษาภาวะผู้นำตามหลัก พุทธปาปณิกสูตรของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม จังหวัดเลย. *วารสารวิจัยศรีล้านช้าง*. 2(5). 1-11.

- พรพิมล แก้วอ่อน. (2564). แนวทางการพัฒนาทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ตามหลัก ทฤษฎีปาลนิค สูตรของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนฟ้าอุดม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 3. *วิทยานิพนธ์หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย.
- รวิภา ศรีวัตร. (2564). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษ ที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2. *วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหา บัณฑิต*. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- สมมาตร สุวรรณขำ และศรุตพิงศ์ ภูวีชรวรานนท์. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามที่คณะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3. *วารสาร มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา*, 4(1). 91-114.
- สิริฉัตร รัตนสุวรรณ และตรัยภูมินทร์ ตรีตรีศวร. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาใน ศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2. *การประชุม ชาติใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ*. 13(1)1. 2219-2234.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2561). *การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัญชลี เรือนแก้ว. (2560). การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา เอกชน. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต* มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- Glickman, C. D., Gordon, S. P., & Ross-Gordon, J. M. (2000). *Supervision and instructional leadership*. New York: Parson Educational.
- Girvin, J. (2001). Coaching for improving performance and satisfaction. *Nursing Times*. 95(50). 55 – 57.
- International Society for Technology in Education. (2009). *Learning & Leading with Technology*. New York: Routledge.